

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ Д. Є. ЗАДОРА»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Циклова комісія «Оркестрові духові та ударні інструменти»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Стегней С.Н. Стегней С.Н.

01 вересня 2025
Дата

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

галузь знань
спеціальність
освітньо-професійний ступінь
освітньо-професійна програма

02 Культура і мистецтво
025 Музичне мистецтво
Фаховий молодший бакалавр
Музичне мистецтво

Розробник: Калинич Артем Адальбертович, викладач, заслужений працівник культури України

Програму навчальної дисципліни «Педагогічна практика» обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Оркестрові духові та ударні інструменти», протокол № 1 від 29 серпня 2025 року

Голова циклової комісії _____

Підпис

Томич Ф.Ф. _____

ПІБ

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Курс: III, IV
	Семестр V,VI,VII,VIII
Загальна кількість годин – 210	Індивідуальні заняття 136 год.
	Самостійна робота 74 год.
	Форма підсумкового контролю: залік – VIII семестр

Статус дисципліни: обов'язкова

Мова навчання: : українська

МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічна практика» є: сформувати висококваліфікованого музиканта-викладача, який творчо підходить до естетичного виховання молодого покоління;

- набуття студентом педагогічних знань і навичок, вдосконалення його як музиканта-виконавця; виробити у студента такі морально-етичні якості, як відчуття обов'язку, дисциплінованість, відповідальність за виховання і навчання учня;
- розвинути у студента цікавість до педагогічної діяльності і методичної роботи в межах музичної педагогіки.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогічна практика» є:

- здобуття педагогічних знань, вмінь і навичок студентів повинно проходити на основі дії системи, основними компонентами якої виступають «спеціальність – педагогіка – психологія – методика – педагогічна практика».
- виховання у студента морально-етичних якостей: відчуття обов'язку, дисциплінованість, відповідальність за виховання і навчання учня.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- **знати:**
- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- базові загальні знання та базові знання з професії
- здатність до застосування знань на практиці
- уважно слідкувати за процесом гармонійного формування виконавських навиків свого учня на всіх етапах навчання;
- регулярно, два рази в тиждень, проводить індивідуальне заняття з учнем по спеціальності;
- акуратно заповнювати журнал відвідування, вести поурочні записи про проведену роботу з учнем;
- контролювати ведення учнем щоденника, виконання домашнього завдання з виставленням оцінок;
- проводити відкриті уроки;
- своєчасно здавати заліки по педагогічному репертуару;
- приймати участь в обговоренні виступу учня на концертах, технічних заліках;
- в кінці кожного семестру давати коротку характеристику на учня;
- до початку кожного семестру скласти індивідуальний план учня по спеціальності;
- в індивідуальні плани включаються вивчення гам, вправ, етюдів, творів різноманітних по стилю і формі;
- для учнів старших класів обов'язковим є читання нот з листа;
- при складанні індивідуального плану слід керуватися програмою по спеціальності для шкіл естетичного виховання, враховуючи індивідуальні особливості учня.

- **вміти:** практичне й оперативне застосування знань, вмінь до конкретних професійних ситуацій;
- використання нормативних документів в навчально-педагогічній роботі;
- застосовування професійно-профільованих знань та практичних навичок з фахових та музично-теоретичних дисциплін у професійній діяльності;
- здатність оперативно застосовувати знання, вміння та навички у педагогічній роботі в процесі формування естетичних поглядів та художніх смаків;
- використання знання педагогічного репертуару в педагогічній діяльності
- використання професійно-профільованих знань при визначенні рівня музичних здібностей дітей для навчання ;
- здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва;
- здатність застосовувати традиційні та альтернативні інноваційні технології в процесі педагогічної діяльності;
- аналізувати і оцінювати виконання програми учнем;
- скласти під керівництвом викладача характеристику учня, а також індивідуальний план ;
- проводити комплексну виховну і навчальну роботу з учнем студії;
- вести навчальну документацію, знати правильно її заповнити;
- працювати з методичною літературою, бути в курсі новітньої інформації з психології, педагогіки, методики викладання.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (Міждисциплінарні зв'язки)

Попередньо здобуті знання мистецького спрямування.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ (ЗК) І СПЕЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ (СК) ВИПУСКНИКА

(відповідно до освітньо-професійної програми підготовки
фахового молодшого бакалавра):

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та метод

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в педагогічній/музично-теоретичній/виконавській/ організаційно-творчій діяльності.

СК 6 Здатність передавати знання, застосовувати професійні та педагогічні методи, підходи, технології, знання вікової психології в педагогічній діяльності на рівні початкової мистецької освіти.

СК 7 Здатність самостійно організувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 9 Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва в професійній діяльності.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

РН 10 Володіти методикою роботи з учнем, учнівським колективом з урахуванням вікових особливостей учасників.

РН 11 Підбирати навчальний/виконавський репертуар з урахуванням музичних здібностей та/або цілей навчання здобувачів початкової мистецької освіти.

РН 12 Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній діяльності.

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 14 Розробляти та документувати навчально-методичні/творчі матеріали, вести документацію, пов'язану з виконанням професійних обов'язків.

РОЗПОДІЛ ЗАГАЛЬНОГО ОБСЯГУ ГОДИН МІЖ ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Зміст програми навчальної дисципліни

Тема 1. Виявлення та розвиток музичних здібностей учнів в класі спеціального інструмента.

Пошук здібних дітей в загальноосвітніх школах міста та виявлення їх музичних здібностей.

Тема 2. Основні принципи навчання в класі спец. інструмента.

Формування художнього мислення і виконавських навичок на перших уроках – до нотний період навчання. Дисципліни інших циклів навчального плану, які своїм змістом впливають на формування навиків гри на інструментах.

Тема 3. Робота над звуковидобуванням.

Принципи відтворення звуку, інтонація на духових інструментах.

Тема 4. Необхідний вид роботи з початківцями – спів.

Спів знайомих пісень, вивчення нових. Вивчення практикантом дитячих пісень, наспівів, які будуть використовуватися на уроках.

Тема 5. Планування.

Планування репертуару учнів на початковому етапі навчання. Складання індивідуального плану учня-початківця.

Тема 6. Робота над програмовими вимогами та складання індивідуальних планів учнів молодших класів.

Ознайомлення з програмовими вимогами. Складання перспективних індивідуальних планів учнів молодших класів

Тема 7. Конкретизація мети навчання. Уміння знайти своє рішення педагогічних завдань. Засвоєння основних форм постави.

Тема 8. Ознайомлення з видами навчальної документації. Грамотне ведення студентами-практикантами навчальної документації.

Тема 9. Розвиток творчих навичок учнів молодших класів. Ознайомлення практикантом з методами, які використовуються в музичному вихованні учнів молодших класів

Тема 10. Робота над мелодією.

Робота над мелодією – головний фактор цілісності художньої майстерності. Опрацювання кантиленних творів учнів молодших класів

Тема 11. Робота над динамікою.

Динаміка – один з найголовніших засобів музичного інтонування. Опрацювання практикантами функції динаміки в художніх творах педагогічного репертуару.

Тема 12. Оволодіння аплікатурою.

Робота над основами аплікатури в молодших класах. Опрацювання принципів аплікатури в педагогічному репертуарі молодших класів.

Тема 13. Основні принципи роботи по читці з листа в молодших класах.

Читка з листа студентом-практикантом творів пед. репертуару молодших класів

Тема 14. Розвиток техніки.

Розвиток техніки гри учнів молодших класів на матеріалі вправ, гам та етюдів. Ознайомлення та опрацювання технічного матеріалу пед. репертуару.

Тема 15. Музично-виразові можливості духових та ударних інструментів.

Робота над музичними творами та опрацювання музичного матеріалу. Робота над музичними творами кантиленного характеру в старших класах. Опрацювання студентом-практикантом творів кантиленного характеру.

Тема 16. Робота над музичними творами великої форми.

Труднощі, які виникають під час роботи над ними. Опрацювання студентом-практикантом творів великої форми.

Тема 17. Складання індивідуального плану учня різного ступеня музичного розвитку.

Планування та проведення відкритих уроків та вміння аналізувати проведення відкритого уроку. Скласти план відкритого уроку.

Тема 18. Домашня робота, як фактор самовиховання.

Оцінка – критерій якості знань учня, як фактор стимулюючий і організуючий самостійну домашню роботу. Робота студентів-практикантів з батьками учнів.

Тема 19. Аналіз виступу учня.

Вміння аналізувати виступи учня на академконцертах, технічних заліках, перевідних та випускних іспитах студентами-практикантами. Написання характеристики виступу учня студії.

Тема 20. Робота над документацією.

Написання характеристики учня, його технічного розвитку. Написання звіту та всієї необхідної навчальної документації по педагогічній практиці

4.Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
	210	-	-	-	136	74
V семестр						
	50	-	-	-	32	14
Тема 1. Виявлення та розвиток музичних здібностей учнів в класі спеціального інструмента.	11	-	-	-	6	2

Тема 2. Основні принципи навчання в класі спец. інструмента.	13	-	-	-	8	2
Тема.3 Робота над звуковидобуванням, принципи відтворення звуку	13	-	-	-	8	5
Тема.4 Необхідний вид роботи з початківцями – спів.	13	-	-	-	8	5
VI семестр						
	56	-	-	-	36	20
Тема5. Планування репертуару учнів на початковому етапі навчання.	9	-	-	-	4	5
Тема6. Робота над програмовими вимогами та складання індивідуальних планів учнів молодших класів.	11	-	-	-	7	4
Тема.7 Конкретизація мети навчання, вміння знайти своє рішення педагогічних завдань.	8	-	-	-	7	1
Тема.8 Ознайомлення з навчальною документацією.	12	-	-	-	8	4
Тема. 9 Розвиток творчих навичок учнів молодших класів.	16	-	-	-	10	6
Усього годин	106		-	-	68	40
VII семестр						
	52	-	-	-	32	20
Тема 10. Робота над основами аплікатури в молодших класах.	10	-	-	-	6	4

Тема11. Основні принципи роботи по читці з листа в молодших класах	10	-	-	-	6	4
Тема 12 Робота над музичними творами та опрацювання музичного матеріалу	11	-	-	-	7	4
Тема13. Розвиток техніки гри учнів молодших класів на матеріалі вправ, гам та етюдів.	12	-	-	-	7	5
Тема14. Робота над музичними творами кантиленного характеру в старших класах.	9	-	-	-	6	3
VIII семестр						
	56	-	-	-	36	20
Тема 15. Робота над музичними творами великої форми та труднощі, які виникають під час роботи над ними.	13	-	-	-	9	5
Тема 16. Планування репертуару учнів старших класів та робота над документацією.	13	-	-	-	9	5
Тема 17. Рівень складності репертуару, як передумова художнього зростання виконавця,робота над художнім образом музичного твору та підготовка учнів до сценічних виступів.	13	-	-	-	9	5
Тема18. Планування репертуару учнів старших класів.	13	-	-	-	9	5
Усього годин	104		-	-	68	40

Теми практичних занять (за наявності)

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Виявлення та розвиток музичних здібностей учнів в класі спеціального інструмента.	6
2	Основні принципи навчання в класі спец. інструмента.	8
3	Робота над звукодобуванням, принципи відтворення звуку	8
4	Необхідний вид роботи з початківцями – спів.	8
5	Планування репертуару учнів на початковому етапі навчання.	4
6	Робота над програмовими вимогами та складання індивідуальних планів учнів молодших класів.	7
7	Конкретизація мети навчання, вміння знайти своє рішення педагогічних завдань.	7
8	Ознайомлення з навчальною документацією.	8
9	Розвиток творчих навичок учнів молодших класів.	10
10	Робота над основами аплікатури в молодших класах.	6
11	Основні принципи роботи по читці з листа в молодших класах.	6
12	Робота над музичними творами та опрацювання музичного матеріалу.	7
13	Розвиток техніки гри учнів молодших класів на матеріалі вправ, гам та етюдів.	7
14	Робота над музичними творами кантиленного характеру в старших класах.	6
15	Робота над музичними творами великої форми та труднощі, які виникають під час роботи над ними.	9
16	Планування репертуару учнів старших класів та робота над документацією.	9

17	Рівень складності репертуару, як передумова художнього зростання виконавця, робота над художнім образом музичного твору та підготовка учнів до сценічних виступів..	9
18	Планування репертуару учнів старших класів	9
	Всього	136

Самостійна робота

№п/п	Назва теми	К-ть годин
1	Виявлення та розвиток музичних здібностей учнів в класі спеціального інструмента.	5
2	Основні принципи навчання в класі спец. інструмента.	3
3	Робота над звуковидобуванням, принципи відтворення звуку	7
4	Необхідний вид роботи з початківцями – спів.	4
5	Планування репертуару учнів на початковому етапі навчання.	3
6	Робота над програмовими вимогами та складання індивідуальних планів учнів молодших класів.	5
7	Конкретизація мети навчання, вміння знайти своє рішення педагогічних завдань.	5
8	Ознайомлення з навчальною документацією.	4
9	Розвиток творчих навичок учнів молодших класів.	3
10	Робота над основами аплікатури в молодших класах.	5
11	Основні принципи роботи по читці з листа в молодших класах.	5

12	Робота над музичними творами та опрацювання музичного матеріалу.	4
13	Розвиток техніки гри учнів молодших класів на матеріалі вправ, гам та етюдів.	4
14	Робота над музичними творами кантиленного характеру в старших класах.	3
15	Робота над музичними творами великої форми та труднощі, які виникають під час роботи над ними.	4
16	Планування репертуару учнів старших класів та робота над документацією.	3
17	Рівень складності репертуару, як передумова художнього зростання виконавця, робота над художнім образом музичного твору та підготовка учнів до сценічних виступів..	3
18	Планування репертуару учнів старших класів	4
	Разом	74

ФОРМИ ТА ЗАСОБИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Результати навчання студента, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікують і вимірюють у процесі контрольних заходів за допомогою критеріїв.

Оцінювання студентів охоплює низку письмових, усних, практичних контрольних процедур, які використовують відповідно до компетентнісних характеристик (знання, вміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія) результатів навчання, досягнення яких контролюється.

Вимірювання рівня досягнення результатів навчання здійснюється експертно за критеріями.

Оцінювання результатів навчання студентів проводиться під час проведення поточного і підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться у формі Здійснюється перевірка завдань самостійної роботи. Оцінюються активність студента, відповідальність, рівень його практичної професійної підготовки, музичної обізнаності; якість, грамотність, обсяг та своєчасність виконання завдань практики; перевірка фіксацій спостереження у «Щоденнику студента-практиканта».

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у формі заліку, в терміни, встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному програмою навчальної дисципліни. Кожен студент-практикант в восьмому семестрі проводить відкритий урок. Тема уроку визначається викладачем - консультантом.

В ході уроку студент-практикант повинен показати навички самостійної педагогічної роботи з учнем, володіння методами індивідуального підходу до учня, свої виконавські можливості в подачі матеріалу уроку. Оцінювання студентів з даної дисципліни проводиться в **формі заліку**, в кінці VIII семестрів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів поточного та підсумкового контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

- **«відмінно»** – Студент здатний виявити музичні здібності учня та його перспективи розвитку; вміє грамотно будувати урок по спеціальному класу з учнями різної обдарованості та підготовки; вміє правильно підібрати репертуар і скласти індивідуальний план учня на кожному етапі його розвитку вміє цікаво, змістовно, професійно, методично грамотно провести тематичний урок.
- **«добре»** – Ставиться, якщо виконання студентом-практикантом завдання відповідає вимогам на оцінку «5», але при цьому є незначні недоліки, які не дуже впливають на задовільне добре враження.
- **«задовільно»** – Ставиться, якщо студент-практикант допустив помилки, мав труднощі у реалізації знань на практиці, недостатньо добре спланував урок, але все ж показав загальне поняття про поставлене завдання і продемонстрував вміння реалізувати його.
- **«незадовільно»** – Ставиться, якщо студент-практикант виявив невміння і нездатність реалізувати більшість завдань

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Апацький В. Основи теорії та методики духового виконавського мистецтва. – К.: Музична Україна, 2006
- Апацький В., Терьохін Р. Методика навчання гри на фаготі. – Музика, 1988, 93-107
- Апацький В., Терьохін Р. Методика навчання гри на фаготі. – Музика, 1988, стр. 82-92
- Апацький В., Терьохін Р. Методика навчання гри на фаготі. – Музика, 1988, стор. 116-118
- Болотін С. Методика викладання гри на трубі в ДМШ. – Л.: Музика, 1980, стор. 27-40
- Діков Б. Методика навчання гри на духових інструментах. – Музика, 1962, стор. 19-26
- Діков Б. Методика навчання гри на духових інструментах. – Музика, 1962, стор. 58
- Докшицер Т. Штрихи трубача в книзі «Методика навчання гри на духових інструментах» - Музика, 1976, стор. 16-21
- Докшицер Т. Штрихи трубача в книзі «Методика навчання гри на духових інструментах». – Музика, 1976, IV видання стор. 50-55
- Зирянов Я., Ладановський І. Духовий оркестр в клубі. – К.: Музична Україна, 1975, стор. 49-64; 13-25; 26-45
- Манжора Б. Методика навчання гри на тромбоні. – К.: Музична Україна, 1976, стор. 30-32
- Митронов А. Генецинский Д. Комплекс щоденних вправ трубача початківця. Музика, 1990, стор. 13-15
- Платонов Н. Питання методики навчання гри на духових інструментах. – Музика, 1958, стор. 16-17; 44-45
- Платонов Н. Питання методики навчання гри на духових інструментах. – М.: Музика, 1958 стор. 11-15
- Погожева Т.В. Питання методики навчання . – Музика, 1966, стор. 72-73
- стор. 53-55 Федотов А. Методика навчання гри на духових інструментах. – М Музика, 1975, стор. 16-17
- Сумеркін В. Методика навчання гри на тромбоні. – Музика, 1987, стор. 127
- Усов А. Питання теорії та практики гри на валторні. –Музика, 1965, стор. 7-8
- Усов Ю. Питання музичної педагогіки. – Музика, 1983, IV видання стор. 68-81; 40-50
- Усов Ю. Питання музичної педагогіки. – Музика, 1983, IV видання стор. 58-68
- Усов Ю. Методика навчання гри на духових інструментах.

Додаткова:**Клас флейти**

Гайден Й. «Менует»
Калінніков В. «Сумна пісня»
Моцарт В. «Арія з опери Дон Жуан»
Обер Д. «Престо»
Українська народна пісня «Лисичка»
Хачатурян А. «Андантіно»

Клас кларнета

Брамс Й. «Колискова»
Вебер К. «Сонатина»
Кока Є. Молдавський народний танець «Жок»
Колодуб Л. «Танець»
Леклер Ж. «Жига»
Лисенко М. «Пісня лисички»
Луканюк С. «Казка»
Щуровський Ю. «Гопак»
Щуровський Ю. «Романс»

Клас фагота

Гассек Ф. «Гавот»
Гендель Г. «Сонатина»
Дитяча пісенька «Веселі гуси»
Косенко В. «Скерцино»
Лисенко М. «Елегія»
Мендельсон Ф. «Анданте»
Українська народна пісня «Реве та стогне Дніпр широкий»
Хачатурян А. «Андантіно»

Клас саксофона

Бах Й. С. «Менует»
Бетховен Л. «Сурок»
Лисенко М. «Пісня Лисички»
Моцарт В. «Алегретто»
Моцарт В. «Менует»
Моцарт В. «Травнева пісня»
Персел Г. «Арія»
Українська народна пісня «Веселі гуси»

Клас труби

Бетховен Л. «Сурок»
Блантнер М. «Італійська пісенька»
Гріг Е. «Норвежська народна пісня»
Калінніков В. «Сумна пісня»
Лисенко М. «Лисичка»
Моцарт В. «Алегретто»
Філіпенко А. «По малину в сад підєм»
Хренніков Т. «Как соловей о розе»

Клас тромбона

Варламов А. «Червоний сарафан»

Гайдн Й. «Алегро»

Люллі Ж. «Пісенька»

Мендельсон Ф. «Пісня без слів»

Шамо І. «Марш»

Клас ударних інструментів

Базель Й. «Характерний танець»

Бізе Ж. «Увертюра до опери Кармен»

Кабалевський Д. «Клоуни»

Косенко В. «Скерцино»

Майкапар С. «Вальс»

Моцарт В. «Алегретто»

Палієв Д. «Марш»

Телеман Г. «Соната»

Теличко В. «Грайлик»

Українська народна пісня «Лисичка»

Чеська народна пісня «Пастушок»

Інформаційні ресурси

1. Інтернет
2. Бібліотека
3. Аудіо та відеоматеріал